

157

UCHWAŁA Nr 123 RADY MINISTRÓW

z dnia 3 września 1984 r.

w sprawie zasad podejmowania pracy przez obywateli polskich za granicą u pracodawców zagranicznych.

W celu ujednoczenia zasad podejmowania pracy przez obywateli polskich za granicą u pracodawców zagranicznych Rada Ministrów uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Przepisy uchwały stosuje się do obywateli polskich posiadających miejsce stałego zamieszkania w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, kierowanych do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych.

2. Przepisów uchwały nie stosuje się do obywateli polskich kierowanych do pracy za granicą w organizacjach międzynarodowych, w spółkach handlowych i produkcyjno-handlowych z udziałem kapitału polskiego, mających siedzibę za granicą, oraz w bankach, a także do obywateli polskich kierowanych do pracy w Czechosłowackiej Republice Socjalistycznej i Niemieckiej Republice Demokratycznej na podstawie umów zawieranych z tymi państwami.

§ 2. 1. Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych koordynuje w porozumieniu z Ministrem Handlu Zagranicznego oraz Ministrem Spraw Zagranicznych całość spraw związanych z zatrudnieniem obywateli polskich za granicą.

2. W ramach uprawnień koordynacyjnych, o których mowa w ust. 1:

- 1) Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych w szczególności przestrzega zgodności kierowania osób do pracy za granicą z bilansem siły roboczej w kraju oraz zatwierdza corocznie — na wniosek Ministra Handlu Zagranicznego — limity liczbowe kandydatów do pracy za granicą w określonych zawodach i specjalnościach,
- 2) Minister Handlu Zagranicznego w szczególności sprawuje nadzór w zakresie kierowania obywateli polskich do pracy za granicą, zapewnia przestrzeganie zgodności kierowania osób do pracy za granicą z kierunkiem polityki handlowej i związanej z nią współpracy gospodarczej oraz podejmuje działania w celu prowadzenia i wykorzystania realizowanej przez te osoby promocji polskiego eksportu, współpracy z polskimi przedstawicielstwami handlowymi w tych krajach, jak też z polskimi centralami handlu zagranicznego.

3. Minister Handlu Zagranicznego w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych oraz Ministrem Spraw Zagranicznych uzgadnia z kontrahentami zagranicznymi ogólne warunki zatrudniania obywateli polskich za granicą.

4. Organem opiniodawczo-doradczym w sprawach zatrudnienia obywateli polskich za granicą jest Komisja Mędzyresortowa do Spraw Zatrudnienia Obywateli Polskich za Granicą, powołana przez Prezesa Rady Ministrów.

§ 3. 1. Organy założycielskie nadzorujące zakłady pracy osób kierowanych do pracy za granicą są obowiązane do:

- 1) uzgadniania z Ministrami Pracy, Płac i Spraw Socjalnych oraz Handlu Zagranicznego liczby osób, według zawodów i specjalności oraz regionów, które mogą być skierowane do pracy za granicą,
- 2) współdziałania z Ministrem Zdrowia i Opieki Społecznej w zakresie zapewnienia przeprowadzania oceny stanu zdrowia obywateli polskich kierowanych do pracy za granicą,
- 3) zapewnienia prowadzenia ewidencji kandydatów do pracy za granicą, właściwego ich przygotowania zawodowego oraz badania potrzeb i możliwości zatrudnienia za granicą,
- 4) wykorzystywania wiedzy i doświadczeń obywateli polskich zatrudnionych za granicą do aktywizacji stosunków gospodarczych i naukowo-technicznych z zagranicą.

2. Zasady i tryb przeprowadzania oceny stanu zdrowia obywateli polskich kierowanych do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych określi Minister Zdrowia i Opieki Społecznej.

§ 4. 1. Obywateli polskich kieruje do pracy za granicą jednostka organizacyjna, która uzyskała upoważnienie Ministra Handlu Zagranicznego na prowadzenie działalności w zakresie kierowania obywateli polskich do pracy za granicą i zezwolenie dewizowe Ministra Finansów na dokonywanie związanych z tą działalnością czynności obrotu dewizowego, zwana dalej „jednostką kierującą”.

2. Minister Handlu Zagranicznego wydaje upoważnienie, o którym mowa w ust. 1, na wniosek organu założycielskiego jednostki kierującej lub organu sprawującego nadzór nad jednostką kierującą.

§ 5. 1. Kandydata do pracy za granicą zgłasza jednostce kierującej zatrudniający go zakład pracy, biorąc pod uwagę jego kwalifikacje zawodowe, znajomość właściwego języka obcego oraz stan zdrowia i postawę etyczno-moralną kandydata.

2. Zgłoszenie kandydata jest uzależnione od przedstawienia przez zakład pracy pozytywnej opinii właściwego terenowego organu administracji państwowej o właściwości szczególnej stopnia wojewódzkiego, wykonującego pośrednictwo pracy, organu założycielskiego bądź organu sprawującego nadzór nad zakładem pracy.

3. Kandydat na wyjazd do pracy za granicą powinien przepracować w zakładzie pracy zgłaszającym go jednostce kierującej okres co najmniej pięciu lat.

4. Upoważnia się Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych do odmiennego uregulowania — w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami — zasad, o których mowa w ust. 1, 2 i 3, w odniesieniu do artystów i twórców kultury, pracowników nauki i szkolnictwa wyższego, a także rencistów i emerytów.

5. Jednostka kierująca może skierować do pracy za granicą kandydata, jeżeli ma on zawartą z pracodawcą zagranicznym umowę o pracę oraz zawrze odrębną umowę z jednostką kierującą, określającą wzajemne prawa i obowiązki kandydata i jednostki, związane ze skierowaniem kandydata do pracy za granicą.

6. Umowa zawarta między obywatelem polskim a jednostką kierującą na warunkach określonych przez Ministra Handlu Zagranicznego powinna określać w szczególności: rodzaj pracy za granicą, termin jej rozpoczęcia i zakończenia, wysokość ryczałtu pieniężnego w złotych wypłacanego obywatelowi polskiemu przez jednostkę kierującą oraz wysokość i tryb przekazywania przez osobę kierowaną do pracy za granicą wpłat w walucie obcej na konto jednostki kierującej — na pokrycie ponoszonych przez nią kosztów świadczeń socjalnych oraz innych kosztów z tytułu tego zatrudnienia.

§ 6. Jednostka kierująca jest obowiązana do:

- 1) zbierania i udostępniania Ministrowi Pracy, Płac i Spraw Socjalnych materiałów dotyczących potrzeb, możliwości oraz warunków zatrudnienia i pobytu obywateli polskich w poszczególnych krajach,
- 2) zbierania i udostępniania Ministrowi Zdrowia i Opieki Społecznej danych dotyczących warunków pracy na konkretnych stanowiskach, niezbędnych do przeprowadzania prawidłowej oceny stanu zdrowia kandydatów i ich przydatności do pracy za granicą,
- 3) określenia potrzeb w zakresie szkolenia zawodowego oraz kursów nauczania języków obcych,
- 4) ubezpieczenia obywateli polskich od następstw nieszczęśliwych wypadków i chorób tropikalnych za granicą zgodnie z obowiązującymi w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w tym zakresie przepisami,
- 5) reprezentowania, w razie potrzeby i w miarę możliwości, interesów obywateli polskich wobec pracodawców zagranicznych,

6) pouczenia obywatela polskiego skierowanego do pracy za granicą u pracodawcy zagranicznego o obowiązku zgłoszenia w polskim przedstawicielstwie dyplomatycznym, właściwym według siedziby pracodawcy zagranicznego, faktu podjęcia pracy,

7) powiadomienia wojewódzkiego urzędu spraw wewnętrznych, właściwego ze względu na miejsce stałego pobytu danej osoby, o fakcie skierowania jej do pracy u pracodawcy zagranicznego, przewidywanym okresie zatrudnienia oraz o jego ewentualnym przedłużeniu.

§ 7. Obywatelowi polskiemu skierowanemu do pracy za granicą w czasie trwania stosunku pracy z pracodawcą zagranicznym przysługują następujące świadczenia:

- 1) uprawnienie do pomocy leczniczej w okresie czasowego pobytu w Polsce oraz do zasiłku porodowego i pogrzebowego z ubezpieczenia społecznego — na zasadach ustalonych dla pracowników zatrudnionych w Polsce; dotyczy to również członków rodziny przebywających stale lub czasowo w Polsce,
- 2) niezależnie od wynagrodzenia walutowego otrzymywanego od pracodawcy zagranicznego — ryczałt pieniężny w złotych wypłacany w Polsce przez jednostkę kierującą.

§ 8. 1. Zakład pracy udziela pracownikowi, który został zgłoszony jednostce kierującej jako kandydat do pracy za granicą, urlopu bezpłatnego na okres zatrudnienia za granicą.

2. Okres urlopu bezpłatnego, o którym mowa w ust. 1, a także przypadający bezpośrednio po zakończeniu tego urlopu okres niezdolności do pracy z powodu choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną wlicza się do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze, jeżeli pracownik podejmie zatrudnienie w macierzystym zakładzie pracy w terminie 30 dni od dnia zakończenia pracy za granicą, a w razie niezdolności do pracy z powodu choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną lub z innych ważnych przyczyn niezależnych od pracownika — bezzwłocznie po ustaniu tych przyczyn.

3. Przepis ust. 2 stosuje się również do pracowników, o których mowa w § 5 ust. 4, jeżeli podejmą zatrudnienie w ciągu 30 dni od dnia zakończenia pracy za granicą, a w razie niezdolności do pracy z powodu choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną lub z innych ważnych przyczyn niezależnych od pracownika — bezzwłocznie po ustaniu tych przyczyn.

§ 9. Minister Handlu Zagranicznego w upoważnieniu, o którym mowa w § 4 ust. 1, określi w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych, po uzgodnieniu z organem założycielskim jednostki kierującej lub organem nadzorującym tę jednostkę, szczegółowy tryb i zasady kierowania obywateli polskich do pracy za granicą oraz zakres uprawnień jednostki kierującej.

§ 10. 1. Minister Finansów w porozumieniu z Ministrem Handlu Zagranicznego określi:

- 1) zasady ustalania wysokości i trybu przekazywania wpłat w walucie obcej, o których mowa w § 5 ust. 6,
- 2) sposób wykorzystania wpłat w walucie obcej, o których mowa w pkt 1.

2. Wysokość ryczałtu pieniężnego w złotych, o którym mowa w § 7 pkt 2, określi Minister Pracy, Pracy i Spraw Socjalnych w porozumieniu z Ministrem Finansów.

§ 11. Przy kierowaniu obywateli polskich do pracy za granicą należy uwzględnić wymaganie ochrony bezpieczeństwa i obronności państwa wynikające z odrębnych przepisów.

§ 12. Zaleca się centralnym organizacjom spółdzielczym i społecznym stosowanie przepisów niniejszej uchwały.

§ 13. 1. Do umów zawartych przez jednostki kierujące z obywatelami polskimi skierowanymi do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych przed dniem wej-

ścia w życie uchwały mają zastosowanie dotychczasowe przepisy, chyba że przepisy niniejszej uchwały są korzystniejsze dla tych obywateli.

2. Do umów przedłużonych po dniu wejścia w życie niniejszej uchwały mają zastosowanie przepisy tej uchwały.

§ 14. Traci moc uchwała nr 113 Rady Ministrów z dnia 4 czerwca 1976 r. w sprawie zasad kierowania specjalistów do pracy za granicą w ramach współpracy gospodarczej i naukowo-technicznej.

§ 15. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1985 r.

Prezes Rady Ministrów: w z. Z. Messner